

Åke Edwardson

Witte ruis

A.W. Bruna Fictie

0

Hij was de stenen op de Paseo gaan tellen. Daar was hij een week geleden mee begonnen, of eigenlijk al voor Kerstmis. Eén, twee, drie, vier, vijf, twintig, honderd; de stenen leken groter toen de zon aan de andere kant van de zee in Marokko begon te dalen, toen de schaduwen voor hem zich over de strandpromenade bogen, naar de golfbrekers in het oosten. Hij telde weer stenen.

Het was tijd om terug te gaan.

Het bos ging meteen over in woestijn. Hij had nog steeds het geweer bij zich, hetzelfde geweer, een Husqvarna die twintig wilde beesten had gedood, honderd. Nu liep hij in een stad. Het was zijn stad. Hier was hij thuis. Hier was hij een jager op het moment dat een jager op zijn best is. Ik heb het gemist, zei hij tegen een man die hij bij winkelcentrum Nordstan passeerde. De man had een leren jack, een muts, handschoenen en stevige schoenen aan. Het was dus winter. De man knikte naar het geweer op zijn schouder. Hij richtte niet op iemand in het bijzonder, hield het wapen voor zich uit terwijl hij door de straten liep. 'Goed je weer te zien,' riep de man. 'Ik wens je een goede jacht. Hier zijn genoeg onverlaten te vinden!' Hij hoorde geschreeuw uit de afgrond, die lag voor hem, achter hem, aan weerszijden. God, wat heb ik dit gemist. Hij schreeuwde zelf, hij bleef schreeuwen tot Angela hem wakker schudde.

Het was nog geen winter. Hier werd het nooit winter, dat was nu net het punt.

'Januari is echt de perfecte maand om terug te gaan naar Göteborg,' zei ze. 'Het weer is dan geweldig.'

'Ik weet het,' zei hij. 'Daarom wilde ik ook wachten tot februari.'

'Dan is het ook klote,' zei ze. Ze glimlachte niet. Het was niet grappig meer, als het dat al was geweest.

'Roepen de nachtmerries je terug?'

'Ja.'

'Je moet met iemand gaan praten, Erik.'

‘Ik praat met jou.’
‘Soms ben je net een mokkend kind.’
‘We hebben alle leeftijden in ons,’ zei hij.
‘We hoeven ze niet allemaal te laten zien.’
‘We zijn hier nu twee jaar, Angela. Ik... Ik weet niet...’
‘We zouden tot de zomer kunnen wachten. Daar gaat het toch om? Dat we niet in januari teruggaan naar Göteborg?’
‘Februari.’
‘Cojones, Erik!’
‘Je bent in je element als je in het Spaans vloekt.’
‘Dat klopt. Dat is ook precies de bedoeling van deze discussie.’
‘Cojones,’ zei hij.
‘Lilly vroeg laatst wat het betekende. Ze vroeg ook wat *conjo* betekent.’
‘Wat heb je geantwoord?’
‘De waarheid.’
‘Artsen zijn ook helemaal niet discreet.’
‘We hebben te veel gezien,’ zei ze. ‘En jij hebt genoeg gezien.’
‘Ik weet het, Angela. Maar ik... Ik kan gewoon niet langer zonder. Het is geen gif. Het is iets anders.’
‘Mijn god.’
‘Bergen is trouwens nog erger. Dat is ’s winters echt de verschrikkelijkste stad ter wereld.’
‘Hoe komen we opeens in Bergen?’
‘Een reis in de fantasie.’
‘Ik moet dus blij zijn dat ik in mijn fantasie niet naar Bergen ga? Dat ik in plaats daarvan naar de plek met het op een na ergste winterweer ga?’
‘Godsallemachtig conjo blij,’ zei hij.
Ze zaten op het balkon. Het was laat. De meisjes sliepen, Elsa nog maar net, Lilly al een paar uur, ze hoorden het gebruis van de oude stad beneden niet. Winter hoorde het ook niet meer. Het hoorde bij hun nieuwe leven, ze maakten deel uit van de Spaanse stad. Waarom zou hij in godsnaam terugkeren naar het oude leven in Zweden, de oude dood in Zweden?
‘Ik ben te jong,’ zei hij. ‘Te jong om met pensioen te gaan. Weet je dat ik ooit de jongste hoofdinspecteur van Zweden was?’
‘Ik geloof dat ik dat ergens heb gelezen.’
Hij pakte zijn wijnglas en dronk. De wijn smaakte naar ijzer en bloed. Het was een van de goedkope plaatselijke merken, maar de wijn was toch beter dan die uit het noorden. De grond in Andalusië was roder.
‘Wil je eindigen als de oudste hoofdinspecteur van Zweden?’ vroeg ze.

‘Ik weet het niet. Ik denk het niet.’

‘Het is tegenwoordig gevaarlijker dan in je jonge jaren,’ zei ze.

‘Ik ben nog steeds jong.’

‘De criminaliteit in Göteborg is gestegen tot wereldniveau. Zo was het niet toen jij een groentje was.’

Hij antwoordde niet. Ze had gelijk. En toch was hij de afgelopen vijftien jaar verschillende keren dicht bij de dood geweest in zijn zogenaamde beroep. In zijn zogenaamde roeping. Het was altijd heel gevaarlijk geweest. Daar ging het om. Hij nam nog een slok wijn. Hij voelde zich niet aangeschoten. In een land waar de wijn nooit opraakt word je nooit aangeschoten.

‘Ik weet niet waarom,’ zei hij. ‘Ik weet alleen dat ik nog niet klaar ben.’

‘Ik ga niet zeuren,’ zei ze. ‘Dat heb ik nooit gedaan.’

‘Dat weet ik.’

‘Ruim twee jaar geleden was je bijna doodgegaan in een zwembad,’ zei ze.

‘Dat ben ik echt niet vergeten.’

‘Wat wordt het de volgende keer?’

‘Er komt geen volgende keer.’

‘Hoe moet ik dat interpreteren? Wat bedoel je daarmee?’

‘Wil je nog wat wijn?’ vroeg hij en hij reikte naar de fles, de tweede van die avond.

‘Ik ga niet,’ zei ze. ‘Wij gaan niet, de meisjes en ik. Elsa moet groep 2 afmaken.’

‘Natuurlijk.’

‘Misschien ook groep 3.’

‘Natuurlijk.’

‘Jij bent nooit volwassen geworden,’ zei ze. Ze stond op, liep de kamer in en liet de balkondeur openstaan. Hij draaide zich om en zag haar over de stenen vloer lopen. Het is aangenaam om over die vloer te lopen, dacht hij, het werd aangenaam toen we vloerverwarming kregen. De mensen zeiden dat we niet goed wijs waren.

Hij luisterde naar de geluiden van de nacht. Hij hoorde niets wat hij niet herkende. Het geruis in zijn oren was er, maar daar was hij inmiddels aan gewend, zijn gedachten hadden een soundtrack gekregen.

Hij stapte uit bed en liep naar Lilly’s kamer. De stenen vloer voelde koel aan, maar niet koud, nooit koud. Lilly snurkte. Hij draaide haar voorzichtig om en ging toen naar Elsa’s kamer. Ze mompelde iets in haar slaap, hij hoorde niet wat ze zei. Hij liep haar kamer uit. De nacht

droeg sporen van het ochtendgloren in zich. Hij opende de balkondeur en stapte naar buiten. Het rook naar dennennaalden, zand, steen, zout en benzine, alsof het bos, de woestijn, de zee, de stad en de bergen bij elkaar hoorden. Hij liep terug naar de woonkamer en liet de balkondeur openstaan. Er lag een cd-hoes op de salontafel, *Save Our Children* van Pharoah Sanders, waar ze de vorige avond laat naar hadden geluisterd, jazz uit Afrika. Red onze kinderen. Hij huiverde, als van een Middellandse Zeewind. Hij wist dat er iets gruwelijks zou gebeuren als hij weer in Zweden was, iets wat hij nog nooit had meegemaakt. Het riep hem. Het wachtte op hem.

1

Het was een kleine advertentie onder het kopje DIEREN; een kleine hond, een kleine advertentie. Er stond iets over mengras en pup. Hij belde en de vrouw die opnam gaf hem een adres. Hij wist niet precies waar het lag, maar hij vroeg niets, ergens in het zuiden, hij kon het opzoeken. Hij had geen gps, maar achter in de Gouden Gids zaten plattegronden, al was het de vraag hoe lang nog. Binnenkort was alles gedigitaliseerd, niet dat hij klaagde, het had geen zin om te klagen, te zeuren, niemand trok zich er iets van aan en alleen idioten klaagden.

Hij was de eerste die belde, had ze gezegd. Dat was best vreemd, de telefoon had roodgloeiend moeten staan, de mensen hadden toch niet veel anders te doen, al hielden veel mensen natuurlijk niet van mengrassen, dat gold ook voor hem, maar als het om honden ging was het een ander verhaal. Als hij er nu heen ging, zou hij de eerste zijn, wie het eerst komt, wie het eerst maalt.

Hij vertelde er niets over aan Liv.

‘Ik ga even naar Frölunda Torg,’ zei hij. ‘Ik heb een nieuwe kruiskopschroevendraaier nodig.’

Het floepte er zomaar uit, een kruiskopschroevendraaier. Hij had duizend kruiskopschroevendraaiers, er lagen er verscheidene in zijn auto. Maar hij moest toch iets zeggen. Ze geloofde hem, als het om gereedschap ging had hij het laatste woord.

‘Hebben we verder niets nodig?’ vroeg ze.

‘Ik weet het niet.’

‘Ik ga even kijken,’ zei ze.

Hij hoorde dat ze naar de keuken ging en de koelkast opende. De deur piepte weer. Het had hen nooit gestoord. Nu stoorde het hem. Als hij thuiskwam, zou hij de scharnieren smeren, hij zou er misschien zelfs een paar vervangen. Hij had er het gereedschap voor.

‘Neem maar een pak yoghurt en een pak melk mee,’ riep ze.

Naar het winkelcentrum rijden om een pak yoghurt en een pak melk te kopen, dacht hij. Hij moest niet eens die kant op.

‘Doe ik,’ zei hij.

‘Misschien kun je ook een film huren,’ riep ze.

Hij antwoordde niet.

‘Hoorde je me?’ riep ze.

‘Ik ben niet doof,’ riep hij terug.

‘Kun je een film huren?’

‘Heb je voorkeur?’

‘Als het maar niet eng is.’

Er cirkelden een paar meeuwen boven het stadsdeel Näset, zwart als raven in het bleke zonlicht. De zon hing vlak boven de scheren in de bocht, dun en bedeesd als een lamp van 25 watt. Maar het was de zon, hoewel het winter was. De lucht was mat en nevelig. Er lag niet veel sneeuw. De wegen waren droog. Er viel niets te zeuren. Hij zag zijn eigen ogen in de achteruitkijkspiegel. ‘Ik zeur niet,’ zei hij.

Hij sloeg af richting Billdal, vervolgens weer rechts af naar de eilanden Stora Amundö en Lilla Amundö. Hij zag de zee toen hij boven op de heuvel was aangekomen. De baai leek wel een schilderij: zwart-wit, een beetje geel, een beetje blauw.

Het huis moest vlak bij Stora Amundö liggen. Hij parkeerde de auto bij de botenhelling. Op een bord stond AMUNDÖ MARINA. Hij was hier eerder geweest, vaak zelfs. Hij bestudeerde de plattegrond. Het was niet ver. Hij liep langs de grote parkeerplaats en kwam op een kleiner weggetje. De huizen lagen bijna verborgen voor de zee, op zichzelf. Dit was nog steeds de stad, maar het was ook iets anders. Hij hoorde geen geluiden. Het was meer bos dan zee. En toch rook het naar de zee. Hij controleerde het adres nog een keer. Het was het goede nummer, het goede huis, een houten huis dat nog niet zo lang geleden was gebouwd, het had waarschijnlijk behoorlijk wat gekost, al zag het er niet duur uit. Geen naam op de brievenbus, een ouderwets geval van groen plastic. Dat vond hij wel mooi, die nieuwe plaatijzeren dingen met een slot waren grotesk, groot als een vakantiehuis, er zat zelfs een dakje op. Toen hij op de bel drukte, hoorde hij hem in het huis galmen. Het klonk eerder als een boor dan als een bel. Hij hoorde stemmen, het leken kinderstemmen. Hondengeblaf. Hij was aan het juiste adres. De deur ging open. De vrouw zag er ongeveer net zo uit als ze door de telefoon had geklonken, niet jong, niet oud. Ze had een soort overhemd en een spijkerbroek aan. Rode sokken, zijn blik werd naar de rode sokken getrokken. Hij zag een klein gezicht ter hoogte van haar knieën. Dat keek naar hem met een blik alsof hij gevaarlijk was. Alsof ik eng ben, dacht hij.

De pup rende rondjes om zijn voeten. Een kleine kop, hij verbaasde

zich over de lange poten, maar anderzijds had hij absoluut geen verstand van honden.

‘Christian... Runstig?’ vroeg ze.

‘Ja. Ben jij Sandra?’

Ze knikte.

‘En dat is zeker Lassie?’ zei hij met een knikje naar de pup. Die rende nu de hal in, draafde, speelde.

‘Ze heet geen Lassie,’ zei het gezichtje beneden.

‘Ik maakte maar een grapje,’ zei hij. ‘Hoe heet ze dan?’

Het kind gaf geen antwoord. Het gezicht verdween. Hij hoorde voetstappen die zich verwijderden, dun als bladeren over de vloer. Hij zag bladeren voor zich die over de vloer bliezen, door de hal, door alle kamers.

‘Ze zijn verdrietig,’ zei de vrouw.

‘Ik begrijp het,’ zei hij. Hij dacht dat hij het begreep. Hij begreep dat kinderen van honden hielden, misschien wel van alle dieren. Het lag in de aard van kinderen om van dieren te houden; er waren kinderen die vliegen pootjes uittrokken, maar die waren in de minderheid. Het is beter om van dieren te houden dan van mensen. Dieren zijn altijd onschuldig.

‘We hebben haar nog maar een week,’ hoorde hij de vrouw zeggen. ‘Maar ik kreeg na een dag al uitslag.’

Hij zag geen uitslag, maar het was vast waar, waarom zou het niet waar zijn?

‘Wat vervelend,’ zei hij.

Hij hoorde een kind huilen. Het klonk als een heel klein kind.

‘De kleine is wakker,’ zei de vrouw.

‘Hoeveel kinderen heb je?’

‘Drie,’ antwoordde de vrouw. Ze draaide zich om naar de hal en toen weer naar hem.

‘Wie had kunnen denken dat ik allergisch was voor pelsdieren?’ zei ze. ‘In elk geval voor honden. Voor deze hond.’ Hij dacht dat ze glimlachte.

‘Zoiets kun je nooit weten,’ zei hij.

‘Dat was ik niet toen ik jong was. Voor zover ik weet, ben ik nooit ergens allergisch voor geweest.’

De hond was het buitentrappje op gerend en holde nu weer terug het huis in. Het was een klein beest met een grote tong, hij dacht dat hij ergens had gelezen dat de hangende tong met de ademhaling te maken had. Mensen vonden zichzelf veel te belangrijk om hun tong buiten hun mond te laten hangen.

‘Ze is een kruising tussen labrador en bordercollie,’ zei de vrouw. ‘Ik dacht dat je niet allergisch kon zijn voor collies, of waren het poedels?’

Hij lachte.

‘Het maakt voor mij niet uit wat ze is,’ zei hij.

‘Ik hoop dat je haar lief gaat vinden.’

Achter hem reed een auto langs. Hij draaide zich niet om. Het geluid van de auto verdween in de richting van de zee. Het sneeuwde, maar niet hard. Hij keek omhoog, de vlokken kwamen uit een lege hemel. De zwakke kleuren waren nu helemaal verdwenen.

‘Het is een verrassing voor mijn vrouw,’ zei hij.

‘Dan hoop ik maar dat ze niet allergisch is.’

‘Ik weet dat ze dat niet is.’

‘Goed... Kom dan maar even binnen,’ zei ze.

‘Het zal niet lang duren,’ zei hij.

2

Winter stapte over de drempel, hoewel er nooit een echte drempel was geweest. Het politiebureau moest modern worden, meegaan met de nieuwe tijd. De afgelopen twee jaar was hier veel gebeurd. Zijn parkeervak was verdwenen in een gat. Dat voelde als een misdrijf. De parkeerplaats was een thuis geweest voor zijn Mercedes. Het sneeuwde, de sneeuw bedekte de krater, dat kwam goed uit.

Hij nam de lift naar boven en bestudeerde zijn gezicht in de spiegel. In het rechtvaardige licht leek het ouder, de dreigende ouderdom stond in zijn gezicht gegroefd. Maar het was nu nog slechts een dreiging, hij zag eruit zoals hij eruit moest zien. Wie tweeënvijftig is, heeft het gezicht dat hij verdient. Hij zag de muren van de lift in de spiegel, als in een cel, als een voorbode van wat hem te wachten stond. *Gij die hier binnentreedt.* De spiegel zag er nieuw uit. Hij had de oude zelf gedemonteerd toen een arrestant zich eraan had verwond, of een poging had gedaan zich eraan te verwonden. Maar daarna had iemand een andere beslissing genomen, iemand die ijdel was en zich geen zorgen maakte om de toekomst, misschien Halders.

De muren op de afdeling boven waren dezelfde, maar zijn team had een nieuwe naam gekregen: Afdeling Ernstige Delicten, AED. De muren hadden een onbestemde kleur die geïnspireerd was op warenhuizen en martelkamers. God, wat haatte hij deze non-kleur. Die had deel uitgemaakt van zijn besluit om de boel hier te verlaten, een klein maar belangrijk deel. Alle andere redenen had hij op de bodem van een zwembad in Nueva Andalucía achter zich gelaten.

Maar dit was de toekomst. Dit was zijn besluit. Hij was degene die de beslissingen nam. Dit waren zijn muren, zijn gangen, zijn kamer, zijn uitzicht. Zijn team. Zijn jagers. Winter klopte op de open deur van de vergaderkamer. De gezichten rond de tafel draaiden zich naar hem om. Hij herkende de meeste, daar was hij blij om.

‘De verloren zoon,’ zei Fredrik Halders. Hij stond op, liep naar Winter toe en omhelsde hem. Dat Halders iemand omhelsde, een man nog wel, hing misschien samen met de renovatie van het gebouw; hier en daar

lieten dingen los, hard kon zacht worden.

‘Als hij verloren was, zou hij hier nu niet staan,’ zei Aneta Djanali. Ook zij was opgestaan.

‘Welkom bij de KGB,’ zei Halders en hij deed een paar passen terug. ‘Of misschien moet ik de GRU zeggen. Het hele politiebureau krijgt een nieuwe naam. Je mag raden welke.’

‘Lubjanka?’ zei Winter.

‘Meteen goed!’ Halders deed nog een pas naar achteren. ‘Ik had verwacht dat je nog veel dikker zou zijn, Erik.’

Robert Krol was de eerste getuige met wie de politie sprak. Slechts een paar uur na de vondst vertelde hij Erik Winter wat er was gebeurd tijdens zijn gebruikelijke ochtendwandeling op een van de paadjes bij het water, een eindje de heuvels op, op het weggetje dat in een lus langs de huizen loopt.

Een uur daarvoor was het weer gaan sneeuwen, dezelfde vette vlokken als laatst. Hij hield er niet van. Als er met oud en nieuw geen sneeuw lag, dan kon het evengoed zo blijven, over niet al te lange tijd werd het weer voorjaar, nietwaar? De grond wilde nu helemaal niet wit worden, als december toch geen beloften in zich had gehad. Kinderen vonden het misschien wel leuk, maar dit was Göteborg, de kinderen die hier woonden waren eraan gewend dat er ’s winters geen sneeuw lag. Als je wit wilde zien, ging je maar naar de bergen. Hij wilde geen wit zien. Groen was zijn kleur, en blauw. Bij de kruising van het fietspad met het deel van de lusvormige Amundövik waar hij woonde, waren kinderen aan het spelen. Een paar kinderen klommen in de speeltoren, die gebouwd was als de brug van een koopvaardijship. Dat vond hij in elk geval. Dat paste hier goed, met de baai en de zee zo vlakbij.

De weg waar hij op liep was blubberig van de moddersneeuw, bandensporen van een auto kronkelden heen en weer alsof de bestuurder een paar promille in zijn bloed had gehad. Hij was blij dat hij zijn zeelaarzen had aangetrokken, ander schoeisel zou geruïneerd zijn. Het bleef maar sneeuwen, de vlokken waren kleiner en harder geworden; dat betekende dat het harder was gaan vriezen en hij voelde de wind door zijn jack heen, de temperatuur was tijdens zijn wandeling een flink stuk gedaald. De bandensporen op de straat werden hard, als smerige golven die op weg naar de kust midden in hun beweging tot ijs waren bevroren.

Er staken een paar kranten uit Sandra’s brievenbus, zo’n oud groen ding zonder slot. De kranten waren al bedroevend nat van de sneeuw, ondergesneeuwd. Hij had ze gezien toen hij naar de Amundöbrug was

gelopen. Hij liep naar de brievenbus, probeerde de kranten erin te duwen, maar dat lukte niet omdat ze al stijf waren van de kou, ze kraakten van het ijs, er lag nog een krant in de bus, er lag post. Drie kranten, drie dagen. Sandra en de kinderen waren misschien plotseling vertrokken, wellicht naar Jovan. Had hij niet een eigen appartement na alle nachten die hij in hotels had doorgebracht? Had ze dat niet gezegd toen ze elkaar laatst waren tegengekomen, wanneer dat ook maar geweest was, dat hij tegenwoordig in Stockholm woonde. Ze had er niet blij uitgezien, maar wie zou dat in haar situatie wel zijn? Hij herinnerde het zich, alles was glashelder, wat zojuist was gebeurd, wat een halve eeuw geleden was gebeurd. Hij herinnerde zich alles.

Hij was hier de afgelopen drie dagen elke ochtend langsgesproken, en Sandra's V70 had er steeds gestaan. Ze zette de auto nooit in de garage als ze alleen thuis was met de kinderen. Hij vermoedde dat ze het niet durfde, vrouwen durfden maar zelden een auto in de garage te zetten. Het had iets te maken met het bepalen van de afstand. Ook hun oriënteringsvermogen was anders. Waar lag dat aan? De auto was al geruime tijd niet van zijn plaats geweest. Hij was bedekt met oude en nieuwe sneeuw. Hoe was ze naar de stad gegaan? Ze moest in drie dagen tijd toch zeker wel een keer boodschappen doen? Als je hier in je eentje met drie kleine kinderen woonde, kwam je nergens zonder auto. Hij keek om zich heen. Hij stapte de tuin in, liep naar de deur en belde aan. Hij hoorde het signaal binnen als een echo stuiteren, heen en terug. Het huis klonk groter dan het in feite was, alsof het van steen was gebouwd en niet van hout. Hij belde nog een keer aan. Niemand deed open, niemand liep binnen rond. Hij drukte op de knop, die voelde koud aan zijn hand, bijna bevroren, alsof zijn vinger eraan kon vastvriezen. Hij keek weer om zich heen. Het geluid van de bel stierf weg in het huis. Hij meende een kreet te horen. Hij hoorde een baby krijsen. Hij riep: 'Hallo, Sandra? Hallo? Zijn jullie thuis?' Ze hadden nooit kinderen gekregen, Irma en hij. Nu ging hij naar haar toe, zo snel hij kon met zijn knie, hij wist dat ze altijd thuis op hem zou wachten. Het sneeuwde niet langer, het was nu koud, verdomd koud.

'Bel de politie,' riep hij luid toen hij in de gang stond, terwijl de kou hem als een noordenwind door de open deur volgde. Hij riep nog een keer.

De meldkamer stuurde een auto naar de Amundövik. Niemand wist iets, behalve dat er kennelijk een baby in het huis zat opgesloten. Met enige moeite lukte het inspecteur van politie Vedran Ivankovic om het huis

tussen nieuwe sneeuwwallen en een paar stepsleeën voor een hek te vinden.

‘Net het platteland,’ zei zijn collega Paula Nykvist en ze knikte naar de ouderwetse stepsleeën. ‘Echt idyllisch.’

‘Dit is het platteland,’ zei Ivankovic. ‘Een dorp op het platteland.’

‘Daar staat iemand,’ zei Nykvist met een knikje naar Robert Krol, die voor het huis wachtte. Het was een oudere man die stampend heen en weer liep. Hij had een grijze baard en droeg een gebreide muts op zijn hoofd. ‘Hij ziet eruit als een oude zeebonk.’

Ze parkeerden de auto en stapten uit.

‘Hier is iets vreemds aan de hand,’ zei Krol, terwijl hij op hen af liep. Hij liep een beetje mank. ‘Het kind huilt. Er is een krijsende baby in het huis, maar niemand doet open.’

Nykvist knikte. Ze liep dichterbij het huis toe. Het leek groot en klein tegelijk. Dit was het lichtste uur van de dag, maar het huis leek in het donker te liggen, als een constante winterduisternis. Een kwade duisternis, dacht ze, ik heb me een paar keer eerder in een vergelijkbare situatie bevonden en ik herken het kwaad voordat ik het recht in de ogen kijk.

‘De deur zit op slot,’ zei Krol achter haar. ‘Niemand doet open, ik heb het geprobeerd.’

Er deed ook niemand open voor Ivankovic en Nykvist.

Ze wachtten tot het geluid van de bel binnen was verstomd.

‘Ik hoor de baby!’ zei Nykvist.

Ze voelde zich bang. Ze was niet bang. Ze voelde zich bang. Ze was niet...

‘De auto is minstens drie dagen niet van zijn plaats geweest,’ hoorde ze de zeebonk zeggen. ‘Niemand heeft de post uit de brievenbus gehaald.’

Ze hoorde de baby weer huilen. Het geluid klinkt nu zwakker, dacht Nykvist. Alsof het uit die richting komt. Ze liep naar het raam een paar meter links van de voordeur. Ze hoorde het kind daar, veegde vorst van de ruit, keek naar binnen, zag een kinderledikant, iets wat een paar meter achter het raam bewoog. De kamer moest meteen links van de hal liggen.

‘We gaan naar binnen!’ riep ze naar Ivankovic.

Het kostte hem vijftien seconden om het slot open te krijgen. Dat was heel lang.

Ze gingen naar binnen, eerst Ivankovic, daarna Nykvist. Ze haastte zich meteen naar het kind, tilde het op, alles was nat en heet en koud tegelijk, alles was erger dan het ooit was geweest.

Ivankovic rook de lucht in de hal, het was alsof die door de deuren verderop op hem af stormde. Hij wist wat voor lucht het was, een stank, maar hij wilde het niet weten, hij liep verder het huis in en zag de lichamen. Hij belde naar het politiebureau, de melding werd doorgestuurd, hij hoopte op een snel verloop, de melding zou nu de AED bereikt moeten hebben. Aan zijn linkerkant zag hij Paula aan komen snellen, ze droeg iets in haar armen, de oude man achter haar zei wat.

Winter en Ringmar reden naar het zuiden. Het sneeuwde nog steeds. Het badstrand van Askim was een wit veld, de zee een witte massa zonder beweging. Een eenzame fiets stond midden op het veld. Die deed Winter aan iets denken. Maar hij wist niet aan wat.

‘Toen de kinderen klein waren, gingen we hier ’s avonds soms op de fiets heen,’ zei Ringmar en hij keek naar de fiets op het veld en de oude gebouwen langs het badstrand. ‘In die tijd had je vaak mooie avonden.’ Hij draaide zich om naar Winter. ‘Heb je daar weleens aan gedacht, Erik? Dat de avonden vroeger altijd mooi waren?’

Winter reed verder toen het licht op groen sprong. Hij bedacht dat hier vroeger geen verkeerslichten hadden gestaan. Het was vreselijk lastig geweest om vanaf de parkeerplaatsen bij het badstrand op de Säröleden te komen. Ze hadden vaker met de fiets moeten gaan. Ringmar had gelijk. Maar Ringmar was tweehonderd jaar ouder dan hij, hij had meer gedaan in zijn leven, alles wat Winter nog moest doen. Volgend jaar zou Bertil met pensioen gaan, of was het over twee jaar? Of het volgende decennium? Bertil was groter dan het leven, hij zou er altijd zijn.

‘Het waren mooie avonden,’ herhaalde Ringmar. ‘De immigranten kookten op het strand. Overal rook het naar gegrild vlees. Ze hadden hun eigen barbecues meegebracht.’

‘Dat kan ik me nog wel herinneren,’ zei Winter. ‘Het rook enorm lekker.’

‘Ik weet niet hoe het nu is,’ zei Ringmar. ‘Misschien komen ze hier niet meer.’

‘We kunnen hier van de zomer heen fietsen,’ zei Winter, terwijl ze verder reden naar het zuiden.

‘Ik ga liever met de auto,’ zei Ringmar. ‘Ik weet niet of ik nog wel zo ver wil fietsen.’

‘Met de auto is het niet hetzelfde, Bertil. Bovendien is jouw conditie veel beter dan die van mij.’

Ringmar antwoordde niet.

‘Ik verheug me niet op wat ik straks te zien krijg,’ zei hij na een tijdje.

Ze passeerden het zwembad aan hun linkerkant. Daar had Ringmar Moa en Martin heen gebracht toen ze op zwemles zaten. Terwijl zijn kinderen in het water lagen, had hij hardgelopen, langs de kerk, over de weg naar het badstrand van Hovås, langs het oude station, en weer terug. Dat was een andere wereld geweest, helemaal aan de andere kant van de wereld die hij nu kende en waarin hij nu leefde. Hij had het gevoel gehad dat hij in een vreemd land had gerend. Het rook er anders. Het deed hem beseffen dat Göteborg een grote stad was. Toen de kinderen niet langer op zwemles zaten, was hij hier toch een paar keer per week naartoe gereden om hetzelfde kloterondje te rennen. Hij wist dat het een soort therapie was, maar niet waarvoor. Dat had hij pas later begrepen, toen hij geen zoon en geen vrouw meer had en slechts af en toe een dochter. Toen had hij overwogen om zich dood te rennen, als een oude draver die overal genoeg van heeft. Daar dacht hij soms nog steeds aan. Hij dacht er nu aan. Hij wilde het niet. Het was een destructieve zelftherapie.

Winter verliet de Säröleden en sloeg bij het oude Kodak-gebouw opnieuw af. Het pand deed hem denken aan de keren dat hij met Angela en de kinderen naar Stora Amundö was gereden om te zwemmen en te zonnen op de klippen. Alles hier deed aan kinderen denken. Dat was ook wat hen te wachten stond, kinderen, die informatie had hij in elk geval van de surveillancewagen gekregen.

Hier was hij voor teruggekomen, al op de eerste werkdag in zijn nieuwe incarnatie. Welkom thuis, Winter.

Toen ze uitstapten, zagen ze de agenten die op de straat voor het huis stonden te wachten, samen met een wat oudere man die iets leek uit te leggen. De man zag Winter en Ringmar en stapte met zijn O-benen op hen af.

‘Het kind is bij mijn vrouw,’ zei hij.

‘De ambulance is onderweg,’ zei Nykvist. ‘Die had er al moeten zijn. Dit is een spoedgeval. Het ziet er niet goed uit.’

‘Krols vrouw geeft de baby te drinken,’ zei Ivankovic met een knikje naar Krol.

‘Ze is verpleegkundige, vroeger in elk geval,’ zei Krol. ‘Ze weet wat ze doet.’

Maar Winter luisterde niet naar hen. Hij luisterde of hij andere dingen hoorde. Dingen die te maken hadden met alles wat hij op dit moment kon zien: het huis, de auto op de oprit, de weg, de klippen op de achtergrond, de bomen, de wind, de sneeuw, de witte sneeuw die alles als een kapotte deken probeerde te bedekken.

Hij hoorde vanbinnen een schreeuw die alles drenkte, iets in de diepte van het geruis in zijn oren, en die schreeuw zou er altijd zijn, maar alleen hier, in wat hij kon zien, als een zwarte cirkel om dit huis aan het einde van de wereld. Hij zag nu alleen dit huis, de sneeuw die het hier en daar bedekte was zwart, die was nu overal zwart. Het was alsof het huis in een krater stond waar de wind in was neergedaald om nooit meer omhoog te komen.

Hij draaide zich om naar Ivankovic.

‘Hoeveel lichamen heb je gezien?’

‘Ik weet het niet zeker. Twee of drie.’

‘Waar?’

‘Dat weet ik ook niet zeker.’

‘Woonde de vrouw hier alleen met haar kinderen?’

‘Haar man schijnt tijdelijk elders te wonen.’

‘Waarom?’ zei Winter, maar meer voor zichzelf. Het was een vraag die niemand op dit moment exact kon beantwoorden. Waarom. Daar viel te veel onder. Altijd dat vervloekte waarom dat altijd te vroeg opdook en altijd lastig te beantwoorden was, onmogelijk, het was als een vraag van God.

‘Jovan verzorgt opleidingen elders in het land,’ zei Krol.

‘Heet hij Jovan?’

‘Ja. Manpower.’

‘Heet hij Jovan Manpower?’ zei Ringmar.

Krol keek hem aan alsof hij niet goed wijs was.

‘We gaan via de garage naar binnen,’ zei Winter en hij liep die kant op.

De garagedeur was niet echt dichtgetrokken, maar zat vast door de vorst. Winter, die leren handschoenen droeg, trok aan de deur en die gaf zachtjes mee. De garage was gehuld in duister, maar Winter kon achter in de ruimte een andere deur zien en hij liep er over de betonnen vloer naartoe. Hij hoorde Bertils ademhaling achter zich. Niemand zei iets.

De deur kwam uit op een kleine hal. Winter zag een tweede deur. De stilte dreunde. Hij liep door het halletje en opende de andere deur. Aan de andere kant was nog een hal, die was groter, lichter. Hij rook het meteen, de geur van de dood. Er was niets zoals die geur, niets ter wereld.

Hij zag een kleine schoen. Hij zag een want op de grond, die lag naast zijn eigen schoen. Hij zag dat Bertil het zag. Bertil was op weg door de linkerdeur rechts in de hal. Winter zag dat hij halverwege de drempel bleef staan, zich omdraaide en Winter zonder iets te zeggen aankeek. Winter merkte dat hij bewoog, naast Bertil ging staan, de kamer inkeek

die de woonkamer moest zijn: een bank, een paar fauteuils, een flatscreentelevisie, een boekenkast, een vitrinekast met porselein en glazen, een spijkerbroek op de bank, op de tafel een paar fiches van een gezelschapsspel, een kapotte blouse op de vloer, een gehavend lichaampje op de vloer, half verborgen onder een soort plaid. Bertil bewoog zijn hand, wees met de loop van zijn pistool. Geen van beiden had nog iets gezegd, ze hadden alleen heel voorzichtig bewogen. Winter wist dat het geruis in zijn oren nu luid was, maar hij hoorde het niet, de adrenaline stootte al dat soort gezeur opzij. Hij probeerde te zien, te zién, het was nu of nooit, alles hier zou worden verzameld, gemerkt, geanalyseerd en doorgelicht, er zouden DNA-monsters worden genomen, en er zou sectie worden verricht, maar er was slechts één eerste en enige kans als deze, de eerste indrukken als deze, niet de reconstructie, de reprise, maar dit scherpe beeld waar de dader zélf zou vertellen wat er was gebeurd, in welke volgorde en hoe, het ging er meer om wat er ontbrak dan wat er daadwerkelijk aanwezig was.

‘De slaapkamer,’ zei hij. Hij draaide zich om en liep naar de laatste kamer die uitkwam op de hal. De deur stond open. Het eerste wat hij zag was het dode licht van buiten dat door het enige raam in de kamer probeerde binnen te komen – een zinloze poging, even zinloos als te trachten de vrouw en het kind op het tweepersoonsbed, dat een groot deel van de kamer in beslag nam, weer tot leven te brengen. De mensen in de slaapkamer waren heel ver verwijderd van het leven en dat waren ze al een paar dagen, zoveel wist hij wel van rechetechiek, en de persoon die hen van het leven had beroofd, had daarbij geen risico’s genomen.

‘Jezus,’ hoorde hij Bertils stem achter zich, als een bevestiging van zijn eigen gedachten.

Winter antwoordde niet.

‘Dit slaat alles,’ zei Ringmar.

‘Zeg dat wel, Bertil.’

‘Ik krijg geen adem,’ zei Ringmar. Op dat moment hoorde Winter een geluid bij het raam. Eerst dacht hij dat iemand van buiten op het raam klopte. Maar het was een vogel, hij hoorde een snavel; de vogel wilde naar binnen, het was misschien een vriendje van het meisje op het bed voor hem. Kom hier niet binnen. Winter kon de contouren van het vogellijfe aan de andere kant van het raam als een schaduwspel zien. Kom hier nooit binnen.

Het bed was opgemaakt, de lichamen lagen op de spreij. Hun hoofden lagen niet op de kussens. De vrouw lag in een merkwaardig gebogen houding, alsof ze een yogaoefening deed. Hier had ze er niets aan,

misschien aan gene zijde. Winter voelde het metaal van zijn pistool als vorst in zijn handpalm. Het wapen was waardeloos, net als het licht in de vroege februari maand, hoeveel schoten hij ook afvuurde met zijn Sig Sauer, het zou geen enkel verschil maken voor de doden in dit huis. Zou hij zelf een verschil kunnen maken? Dat was de reden waarom hij was teruggekomen. Hij had heimwee gehad. Naar dit, naar de jacht. Dit zou de allergrootste worden, en die begon nu.

De pup, die nog steeds geen naam had, keek hem aan met ogen die alles of niets uitdrukten. De ogen van een hond bevatten niet veel intelligentie, ook niet veel geheugen trouwens. Hij betwijfelde of honden zich konden herinneren wat ze een paar dagen eerder hadden meegemaakt, misschien hadden ze helemaal geen herinneringen. Hij was geen deskundige. Dat was Liv ook niet, maar ze was blij geweest toen hij met het nieuwe gezinslid was thuisgekomen.

‘Hoe heet ze?’

‘We moeten zelf een naam bedenken.’

‘Is dat niet raar?’

‘Ik heb in elk geval geen naam meegekregen.’

‘Ik hoop maar dat ik niet allergisch ben,’ zei Liv.

‘We proberen het vijf dagen.’

‘Hebben jullie dat afgesproken?’

‘Ja. De vrouw is allergisch. Dat werd ze in elk geval toen ze de hond kregen.’

‘Maar dan kunnen ze haar niet terugnemen,’ zei Liv en ze streek de hals van de pup. ‘Dat hoeft ook niet. Je blijft hier, kleine vriend.’ Ze keek op. ‘Ze is in januari bij ons gekomen. We noemen haar Jana.’

‘Als het een kat was geweest hadden we haar Jamauw kunnen noemen.’

‘Heel grappig.’ Liv aaidde de snuit van de hond. ‘Welkom thuis, Jana.’ Ze keek weer op. ‘Was ze duur?’

‘Nee. Vierhonderd kronen, een symbolisch bedrag zei ze, vooral bedoeld om gekken weg te houden.’

Hij stond op van zijn stoel.

‘Ik ben vergeten boodschappen te doen,’ zei hij.

‘Dat geeft niet,’ zei ze. ‘Ik heb toch geen zin om naar een film te kijken.’

‘Ik heb een nieuwe kruiskopschroevendraaier nodig. De oude is kapot.’

De technisch rechercheurs bewogen als marsmannetjes in het huis. Winter stond op het witte gazon en kon de in het wit geklede mensen door het raam zien. Alles was bekend en vreemd tegelijk. Hij hoorde een

gekrijs, keek omhoog en zag zwarte vogels als een net onder de hemel over de zee verdwijnen. Hun instinct klopte: vertrek van deze hel, zo snel mogelijk.

Bertils blik was ergens anders. Winter zag Halders en Aneta uit een politiewagen stappen. Zij konden net zo goed hier zijn. Ze zouden allemaal bij elkaar blijven tot dit voorbij was. Hij zou de klootzak van het einde van de wereld tot het einde van de wereld achtervolgen. Dat was een ware gedachte, banaal, gecompliceerd.

‘Jezus Christus, wat is hier in godsnaam gebeurd?’ zei Halders.

‘Twee kinderen, een vrouw,’ zei Ringmar. ‘Waarschijnlijk een mes.’

‘Een keukenmes?’

‘Dat weet ik niet.’

Halders keek om zich heen. Wat hij zag, beviel hem helemaal niet. Hij had nooit van doodlopende steegjes gehouden. Voorsteden en villawijken en idylles waren doodlopende steegjes. Hij had nooit van moordplaatsen gehouden. Hij had nooit van misdrijven gehouden. Eigenlijk had hij ook nooit van geweld gehouden, al was dat voor velen een geheim. Eigenlijk hield hij bijna nergens van, behalve van zijn kinderen, en van Aneta, en van de mensen met wie hij werkte.

‘Een baby heeft het overleefd,’ vervolgde Ringmar.

‘Heeft de familie vader zijn gezin met het keukengereedschap terechtgevoerd?’ zei Halders en hij ontmoette Djanali’s blik. ‘Dat was geen vraag,’ zei hij. ‘En ook geen bewering.’

Maar iedereen wist dat dat nu de grote vraag was. Het was de gewoonste vraag, en het gewoonste antwoord. Banaal en gecompliceerd en waar.

‘Hij is kennelijk in Stockholm,’ zei Winter. ‘Verzorgt een of andere opleiding. We hebben hem nog niet weten te bereiken.’

Torsten Öberg kwam het huis uit. Hij was het hoofd van de technische afdeling, eigenlijk het plaatsvervangend hoofd, maar niemand wist hoe de hoogste baas heette. Öberg deed zijn astronautenkap en mondkapje af.

‘Het is een paar dagen geleden gebeurd,’ zei hij, ‘misschien drie, misschien meer, het ruikt daarbinnen niet prettig. We kunnen nog niets met zekerheid zeggen. Het lijkt erop dat de vrouw elf keer is gestoken, meerdere steken kunnen dodelijk zijn geweest.’

‘En de kinderen?’ vroeg Djanali.

‘Hetzelfde,’ zei Öberg en hij ademde zwaar in en uit. ‘Maar voor zover we nu kunnen zien is er geen sprake van seksueel geweld.’

‘Alleen maar moord,’ zei Djanali. Er viel niet zoveel meer te zeggen. Alleen maar moord.

‘Waarom zoveel steken?’ zei Ringmar, vooral tot zichzelf.

Öberg haalde zijn schouders op. Het was geen onverschillige beweging. We zullen zien. Al het werk moet nog worden gedaan.

‘Het kan belangrijk zijn,’ zei Halders. ‘Heb je een mes gevonden, Torsten?’

‘Nee, nog niet.’

‘Is het hetzelfde?’

‘Hetzelfde als wat?’

‘Je weet wat ik bedoel.’

‘Op dit moment weet ik helemaal niets.’

Winter keek naar Öberg. Hij vroeg zich af of Torsten het zou zeggen. Er was meer. Öberg ontzag zijn collega's niet als hij informatie had. Er was iets anders. Öberg hield iets achter omdat hij de beelden nog niet in zijn hersenen had geformuleerd. Ze zouden komen, voor iedereen in het team dat hier onder de onbarmhartige hemel bij elkaar stond. Ze zouden allemaal de foto's zien. Winter en Ringmar hadden de werkelijkheid gezien.